

Landstingets revisorer

2017-04-24

Dnr: REV 8:1-2017

Fullmäktiges presidium

Revisorernas underlag för budget år 2018

Bidrar till utveckling

Landstingets revisorer är ett demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som styrelser och nämnder bedriver i landstinget. Med hjälp av revisorernas granskningar får fullmäktige ett genomarbetat underlag inför sin ansvarsprövning. Revisionen är också en positiv kraft i arbetet med att utveckla landstinget och uppnå fullmäktiges mål. I samband med granskningar lämnar revisorerna rekommendationer med förbättringsförslag. Revisorerna och deras sakkunniga genomför också en rad dialogmöten med företrädare för styrelser, nämnder, tjänstemannaledning och verksamheter i syfte att utveckla och förbättra landstinget. Revisorerna bidrar till att landstinget arbetar smartare och effektivare och bättre hushållar med sina medel.

Riskerna ökar

De senaste årens granskningar visar på stora svårigheter för flera av landstingets styrelser och nämnder att styra sina ansvarsområden. Frånvaro av formellt beslutade regler och rutiner, svagt utvecklad kontroll och otillräckligt tjänstemannastöd medför betydande risker i styrelsernas och nämndernas styrning. En oroande utveckling är att uppföljande granskningar visar att styrelser och nämnder inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att rätta till brister som tidigare granskningar identifierat. När revisorerna genomför sina riskanalyser framkommer att risknivån i landstinget totalt ökar. Analyserna visar dels på nya risker i styrelsernas och nämndernas styrning och kontroll, dels att tidigare identifierade risker kvarstår.

För att hantera den ökade risknivån och det ökade behovet av revision har revisorerna löpande arbetat med att effektivisera granskningsinsatserna. Revisorerna har dock också kraftigt prioriterat vilka granskningar som måste göras. Denna prioritering har medfört en eftersläpning i granskningsarbetet. Identifierade risker som normalt borde granskas har hamnat på en observationslista. Under de senaste åren har denna observationslista med identifierade risker blivit längre (se bilaga 1). På sikt är detta inte en hållbar utveckling för landstinget.

Högre krav

Under den senaste 10-årsperioden har kraven på den kommunala revisionen ökat. God revisionssed i kommunal förvaltning, normgivning från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV) och Rådet för kommunal redovisning medför att kraven på granskningsinsatser ökar. Det ställs högre krav på utvecklade revisionsmetoder och dokumentationen av granskningsinsatser. Denna utveckling är positiv eftersom

2017-04-24

den bidrar till att göra revisionen bättre. Ökade krav och ökad ambitionsnivå medför dock också ökade kostnader för granskningsarbetet.

Revisionsanslaget minskar

I fasta priser har revisionsanslaget i Västerbottens läns landsting minskat med ca 800 000 kronor sedan år 2005. Detta motsvarar en minskning med nästan 15 procent av revisionsanslaget. Av nedanstående tabell framgår att revisionsanslaget också minskat i förhållande till landstingets bruttokostnader. År 2016 uppgick revisionsanslaget till ca 0,65 promille av verksamheternas bruttokostnader.

Revisionsanslaget i Västerbottens läns landsting

Mkr	2005	2010	2015	2016	2017
Revisionsanslaget i löpande priser	5,5	6,0	6,3	6,4	6,6
Revisionsanslaget i 2005 års priser*	5,5	5,2	4,7	4,7	4,7
Revisionsanslagets andel i promille av verksamheternas bruttokostnader	0,83	0,73	0,66	0,65	0,67
Verksamheternas bruttokostnader i löpande priser	6 598	8 191	9 544	9 811	9 781**

* Beräknat med hjälp av landstingsprisindex (LPI) exklusive läkemedelskostnader.

Det fasta priset för år 2017 bygger på en prognos att LPI ökar med 4,0 procent.

** Avser budgeterad bruttokostnad (Åren 2005-2016 avser faktiskt utfall)

Jämförelse med andra landsting

Revisionen i Västerbottens läns landsting har i jämförelse med revisionen i de fyra Norrlandstingen haft proportionellt sett mindre anslag. Detta gäller både om man ser till revisionskostnad per innevånare och jämfört med verksamhetens totala bruttokostnader. Även sett till den procentuella utvecklingen har revisionsanslaget i Västerbotten varit lågt.

Anslag till revisionen i de fyra Norrlandstingen, löpande priser

Region/ landsting	År 2011 Mkr	År 2013 Mkr	År 2015 Mkr	År 2017 Mkr	2011-2017 Förändring %
Norrbottnen	7,4	8,0	8,3	8,5	15 %
Västernorrland	5,3	5,6	6,3	6,6	25 %
Jämtland/ Härjedalen	4,8	4,9	5,1	5,2	8 %
Västerbotten	6,1	6,0	6,3	6,4	5 %

2017-04-24

Region/ landsting	Revi- sionskost- nad år 2016 Mkr	Invånare 2016-12-31	Total verk- samskosta- nad 2016 brutto Mkr	Revision- kostnKr/Invå- nare	Revisionkostn/ total verk- samskosta- promille
Norrbottn	8,5	250 570	8 647	34	0,98
Västernorrland	6,5	245 572	7 983	27	0,81
Jämtland/ Härjedalen	5,2	128 673	4580	40	1,14
Västerbotten	6,4	265 881	9 811	24	0,65

Utökat uppdrag

Vid en sammanslagning år 2019 av landstinget och Regionförbundet i Västerbottens län kommer regionkommunen att vara medlem eller äga över 30 kommunalförbund och kommunala företag. Se mer i bilaga 2.

De förtroendevalda revisorerna i regionkommunen kommer att ha ansvar att samordna denna revision och se till att den kommunala verksamheten som ligger under regionkommunen granskas och prövas med en helhetssyn. Vi bedömer att insatser för att samordna, planera och genomföra granskning av kommunalförbunden och de kommunala företagen kommer att bli så omfattande att det krävs att revisionskontoret förstärks. För att ha förmåga att år 2019 ta ansvar för samordning m.m. av granskning av regionens kommunalförbund och kommunala företag är det angeläget att redan under år 2018 påbörja arbetet med att bygga upp kapaciteten på revisionskontoret.

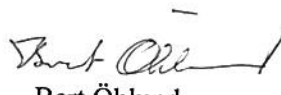
I detta sammanhang är det även viktigt att nämna den pågående utvecklingen i landstinget med bildandet av nya bolag, gemensamma nämnder, kommunalförbund m.m. Under de senaste åren har antalet granskningsobjekt för landstingets revisorer ökat vilket också medfört ökade insatser och kostnader för revisionen.

Hemställan

Landstingets revisorer är en positiv kraft i arbetet med att utveckla landstinget och uppnå fullmäktiges mål. Det är angeläget att det finns med resurser för att säkerställa en revision med tillräcklig kvalitet. Under år 2018 behöver revisionskontoret påbörja ett arbete med att utöka sin bemanning för att år 2019 ha kapacitet att granska den planerade regionkommunen. Med anledning av detta behöver revisionskontoret utöka med en tjänst under år 2018 samt förstärka konsultbudgeten med 250 000 kr. För att klara detta hemställer vi att anslaget för år 2018 fastställs till 7,5 miljoner kronor exklusive indexuppräknning.

För landstingets revisorer

Christer Fessé
Ordförande

Bert Öhlund
Vice Ordförande

2017-04-24

Bilagor:

1. Observationslista för år 2017.
2. Ökade kostnader för att granska bolag, kommunalförbund m.fl.

2017-04-24

Bilaga 1 - Observationslista för år 2017

Angelägna granskningar som revisorerna inte har möjlighet att genomföra under år 2017 på grund av begränsade ekonomiska resurser.

1. Landstingsstyrelsens budgetberedning
2. Kontroll över personalkostnader
3. Styrning och kontroll över primärvården
4. Informationssäkerhet, hantering av sekretess m.m.
5. Arbetet med att införa ledningssystem
6. Arbetet med att utveckla E-hälsa
7. Kontroll över klinisk forskning*
8. Samverkan med kommuner om patienter
9. Konsekvenser av överbeläggningar
10. Dimensionering av vårdplatser
11. Kontroll över vårdintäkter
12. Risker med låg tillgänglighet till vården*
13. Investeringsprocessen för utrustning
14. Verksamhetsnära stöd till chefer
15. Vuxenpsykiatri
16. Vuxenpsykiatri – samverkan med primärvården
17. BUP
18. Första linjen för barn och unga med psykisk ohälsa
19. Stress och hög arbetsbelastning*
20. Arbetet med att införa nytt journalsystem*
21. Signering i RoS*
22. Städning av vårdlokaler
23. Hantering av avtal och kontroll av inköp
24. Planerat fastighetsunderhåll
25. Inkassoverksamhet
26. Arbetet med att utveckla länskliniker
27. Remisshantering
28. Systematiska arbetet med patientsäkerhet*
29. Produktions- och kapacitetsplanering
30. Hantering av sjuka hus
31. Strategiska lokalförsörjningen
32. Kontroll över regionintäkter
33. Förvaltningen av landstingets IT-system
34. Behörigheter till IT-system
35. Vård till nyanlända*
36. Avvikelsehantering
37. Läkemedelssamordning
38. Styrning av projekt
39. Projektet Datalager*
40. Kontroll över myndighetsutövning*
41. Styrning och kontroll över kollektivtrafik
42. Jämlik vård
43. Styrning och kontroll över ALF-avtalet
44. Styrning och kontroll över TUA-avtalet
45. Hot och våld
46. Säkerhet och beredskap
47. Utomlänsvård – kontroll över budgetering och fakturering
48. Kontroll av vårdpersonalens legitimationer m.m.
49. Landstingets folkhälsoarbete*

2017-04-24

50. Byggande av nytt psykiatrihus vid NUS*
51. Hantering av inköpsfakturor
52. Landstingets EL-handel*
53. Kontroll över råd och grupper
54. Arbete med att utveckla komponentavskrivningar*
55. Kontroll över bisysslor
56. Landstingets leverantörsregister
57. Arvoden till förtroendevalda
58. Ägarstyrning av landstingets bolag

* Inte tidigare granskat

2017-04-24

Bilaga 2 - Ökade kostnader för att granska bolag, kommunalförbund m.m.

Vid en sammanslagning av landstinget och Regionförbundet i Västerbottens län kommer regionkommunen att vara medlem eller äga följande kommunalförbund och kommunala företag:

1. Norrlandstingens regionförbund
2. Kommunalförbundet Norrlands nätverk för musikteater och dans
3. Kommunalförbundet Avancerad strålbehandling*
4. Kommunalförbundet Svenskt ambulansflyg*
5. Stiftelsen Västerbottens museum
6. Stiftelsen Skellefteå museum
7. Stiftelsen Skogsmuseet i Lycksele
8. VLL Innovation AB
9. Science Park i Umeå AB
10. Finsam Umeåregionen
11. Finsam Skellefteå och Norsjö
12. Finsam Lycksele och Malå
13. Små stiftelser och fonder (5 stycken)
14. Länstrafiken i Västerbotten AB
15. AC-Net Internservice AB
16. AC-Net Externservice AB
17. Norrlandsoperan AB
18. Västerbottensteatern AB
19. Skogsmuseet i Lycksele AB
20. Skellefteå museum AB
21. Västerbottens museum AB
22. Norrbotniabanan AB
23. ALMI Företagspartner Nord AB*
24. Uminova Innovation AB
25. AB Transitio
26. Bussgods Västerbotten AB
27. Norrtåg AB
28. Samtrafiken i Sverige AB*
29. Kvarkenrådet ideell förening
30. Coompanion Västerbottens län, ek. förening
31. Intresseföreningen Norrtåg, ek. förening
32. Föreningen Giron Sámi Teáther, ideell förening
33. Föreningen Folkrörelsearkivet
34. MittSkandia, ideell förening

* I detta kommunalförbund eller företag har revisorer i landstinget eller regionförbundet inget uppdrag.

2017-04-24

Revisionen ska samordnas

Den revision som utförs av de förtroendevalda revisorerna i regionkommunen och den revision som utförs av revisorer och lekmannarevisorer i regionens kommunalförbund och kommunala företag ska samordnas. Ansvaret för denna samordning kommer att ligga på regionkommunens förtroendevalda revisorer. Avsikten med samordningen är att den kommunala verksamheten ska kunna granskas och prövas med en helhetssyn och att regionfullmäktige ska få ett samlat underlag.

En samordning av de olika revisionsinsatserna förutsätter att de förtroendevalda revisorerna i regionkommunen organiserar en planering tillsammans med revisorer och lekmannarevisorer i kommunalförbunden och de kommunala företagen. Insatserna behöver också planeras tillsammans med de kommunala företagens auktoriserade revisorer.

En majoritet av de kommunalförbund och kommunala företag som listas ovan har flera huvudmän eller ägare som utser sina egna revisorer och lekmannarevisorer. Uppsplittningen på flera revisorer från olika huvudmän och ägare medför att det behövs särskilda insatser för att samordna planering av granskningar.

Det behövs också resurser för att följa och säkerställa att granskningar blir genomförda med tillräcklig kvalitet och rapporterade i tid. Revisionsberättelser och granskningsrapporter från kommunalförbund och kommunala företag ska bifogas till revisionsberättelse från de förtroendevalda revisorerna i regionkommunen. De förtroendevalda revisorerna i regionkommunen ska göra en analys av iakttagelserna i revisionsberättelserna och granskningsrapporterna från kommunalförbunden och de kommunala företagen. Utifrån denna analys ska revisorerna i regionkommunen bedöma om det finns iakttagelser från granskningen av kommunalförbunden och de kommunala företagen som de anser att de ska ta upp i sin revisionsberättelse till regionfullmäktige.

Vår erfarenhet från att granska kommunalförbund och kommunala företag med revisorer från flera olika huvudmän och ägare är att det kan vara extra resurskrävande att samordna planeringen, beställning och genomförandet av granskningsinsatserna. Mot bakgrund av att landstingets revisionskontor är det enda revisionskontoret i länet bedömer vi att en huvuddel av det praktiska arbetet med samordningen av revisionen kommer att utföras av personal på revisionskontoret. Vi bedömer att denna insats är av den omfattningen att revisionskontoret behöver förstärkas.

Enligt landstingsfullmäktiges reglemente till revisorerna ska respektive kommunalt företag svara för kostnaderna för revisorer och lekmannarevisorer i de kommunala företagen samt biträden till dessa. Vi bedömer att det kan bli svårt för revisionskontoret att fullt ut debitera för samordningen av revisionen

2017-04-24

eftersom denna inte handlar om granskning av kommunalförbundens och företagens verksamheter.